

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА ПРАЦОЎНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ВУЧНЯЎ З ІНТЭЛЕКТУАЛЬНАЙ НЕДАСТАТКОВАСЦЮ (частка 2)

Сячкоўская Лідзія Рыгораўна,
старшы выкладчык
кафедры спецыяльнай педагогікі

ПЛАН ЛЕКЦЫІ

1. Агульнапрацоўныя (інтэлектуальныя) уменні і асаблівасці іх развіцця ў вучняў з інтэлектуальнай недастатковасцю.
2. Характарыстыка асаблівасцяў авалодання рухальнымі працоўнымі навыкамі.

РЕПОЗИТОРИЙ БГМУ

АГУЛЬНА ПРАЦОЎНЫЯ (ІНТЭЛЕКТУАЛЬНЫЯ) УМЕННІ

- ▶ Уменне арыентавацца ў заданні;
- ▶ уменне планаваць працэс выканання задання (ход работы);
- ▶ уменне ажыццяўляць самакантроль;
- ▶ умення выкарыстоўваць у працэсе працы навыкі вылічэння, вымярэння і разметкі, выкарыстоўваць мінулы досвед, усталёўваць прычынна-выніковыя сувязі.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

ТЫПОВЫЯ ПРАЯВЫ АСАБЛІВАСЦЯЎ РАЗВІЦЦЯ АГУЛЬНАПРАЦОЎНЫХ УМЕННЯЎ У ВУЧНЯЎ З ІНТЭЛЕКТУАЛЬНОЙ НЕДАСТАТКОВАСЦЮ

<i>Арыенціроўка ў заданні</i>	<i>Планаванне ходу работы</i>	<i>Самакантроль</i>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Прыступаюць да практычнага выканання задання без належнай папярэдняй арыенціроўкі; ➤ папярэдні аналіз вырабу бессістэмны, непаслядоўны, няпоўны; ➤ у працэсе папярэдняй арыенціроўкі ў заданні не вызначаюць самастойна ўмовы выканання задання; ➤ на этапе арыенціроўкі ў заданні праяўляюць нізкі ўзровень маўленчай актыўнасці.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Самастойна не спрабуюць папярэдне вызначыць план сваіх дзеянняў; ➤ маюць цяжкасці ў выкананні задання паводле плана, прадстаўленага ў выглядзе пісьмовай або вуснай інструкцыі; ➤ без спецыяльнага навучання не кіруюцца ў належнай меры ўзорамі прадметных тэхналагічных або малюнкамі графічных тэхналагічных карт.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Для выканання кантрольных дзеянняў часта патрабуецца заахвочванне з боку настаўніка; ➤ асабліва цяжкім з'яўляецца параўнанне вырабаў па некалькіх прыкметах; ➤ у параўнанні з канстатуючым самакантролем больш выяўляюцца недахопы карэктуючага самакантролю.

ШЛЯХІ РАЗВІЦЦЯ УМЕННЯЎ АРЫЕНТАВАЦЦА Ў ЗАДАННІ Ў ВУЧНЯЎ З ІНТЭЛЕКТУАЛЬНАЙ НЕДАСТАТКОВАСЦЮ Ў I–V КЛАСАХ

- ▶ Паступовае скарачэнне дапамогі ў выкананні арыенціровачных дзеянняў;
- ▶ выкарыстанне ў працэсе арыенціроўкі ў заданні розных відаў нагляднасці – рэальнага аб'екта (узору вырабу), яго выявы на тэхнічным малюнку, фатаграфіі;
- ▶ прымяненне ў працэсе арыенціроўкі ў заданні як вусных, так і пісьмовых (з IV класа) інструкцый.

ПАСЛЯДОЎНАСЦЬ ФАРМІРАВАННЯ ЎМЕННЯ АРЫЕНТАВАЦЦА Ў ЗАДАННІ

- ▶ Паўтарэнне вычнямі прыкмет вырабу, якія вылучае і называе настаўнік;
- ▶ аналіз вырабу па пытаннях настаўніка і з яго дапамогай у фармулёўцы адказаў;
- ▶ аналіз вырабу па пытаннях настаўніка;
- ▶ самастойны аналіз вырабу, аналагічнага раней выкананым.

ПАСЛЯДОЎНАСЦЬ ФАРМІРАВАННЯ ЁМЕННЯ ПЛАНАВАЦЬ ПРАЦУ

- ▶ Выкананне працы на аснове паказу і славеснай інструкцыі настаўніка;
- ▶ планаванне знаёмай бліжэйшай аперацыі;
- ▶ папярэдняе планаванне работы на аснове пытанняў і з дапамогай настаўніка;
- ▶ папярэдняе планаванне работы на аснове пытанняў настаўніка;
- ▶ самастойнае папярэдняе планаванне работы.

ПАСЛЯДОЎНАСЦЬ ПАВЫШЭННЯ САМАСТОЙНАСЦІ ВЫКАНАННЯ ПРАМЕЖКАВАГА І ВЫНІКОВАГА КАНТРОЛЮ

- ▶ Па ўказанні на канкрэтны элемент (прыкмету) вырабу (аб'екта работы) і з дапамогай настаўніка ў ажыццяўленні параўнання;
- ▶ па ўказанні настаўніка на канкрэтны элемент (прыкмету) вырабу (аб'екта работы);
- ▶ пасродкам паэлементнага параўнання свайго вырабу (аб'екта працы) з узорам (малюнкам) з дапамогай настаўніка;
- ▶ з мінімальнай (стымулюючай) дапамогай настаўніка;
- ▶ самастойна.

ПАСЛЯДОЎНАСЦЬ ПАВЫШЭННЯ САМАСТОЙНАСЦІ ВЫКАНАННЯ КАРЭКТУЮЧАГА КАНТРОЛЮ

- ▶ З дапамогай паказу і славеснай інструкцыі настаўніка;
- ▶ паводле славеснай інструкцыі настаўніка;
- ▶ з мінімальнай (стымулюючай) дапамогай настаўніка;
- ▶ самастойна.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУ

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБЛИВОСТЕЙ ОСВОДЖЕННЯ РУХОВИМИ ПРАЦОВИМИ НАВИКАМИ (початок)

- ▶ Особливі впливи на формування рухових навиків особливостями моторики (задоволеність рухів, незграбність, невольні характер рухів);
- ▶ тяжкість освоєння вишэйшими довільними рухами, развiтцi яких забезпечена мiльненням;
- ▶ порушеннi докладности, темпу, ритму, координації рухових навиків;
- ▶ найменше регулювати силу своїх рухів, пильнувати i пам'ятати як i адаптації з потребами виконуваною операції;
- ▶ виконання великої кількості лишніх рухів;

ХАРАКТАРЫСТЫКА АСАБЛІВАСЦЯЎ АВАЛОДВАННЯ РУХАЛЬНЫМІ ПРАЦОЎНЫМІ НАВЫКАМІ (працяг)

- ▶ запаволеная аўтаматызацыя першасна асвоеных рухальных навываў;
- ▶ цяжкасці пры неабходнасці кантраляваць свае рухі па многіх параметрах: кірунку, амплітудзе, паслядоўнасці, тэмпу і г.д .;
- ▶ складанасці пераносу навыву, г.зн. выкарыстанне знаёмага прыёму ў новых умовах.

ЛІТАРАТУРА

1. Трудовое обучение. Учебная программа для I–V классов первого отделения вспомогательной школы с русским языком обучения [Электронный ресурс] / Мин. образования Респ. Беларусь. – Режим доступа: http://asabliva.by/sm_full.aspx?guid=84813. – Дата доступа: 08.02.2016.

2. Шинкаренко, В. А. Методика трудового обучения младших школьников с интеллектуальной недостаточностью: учеб.–метод. пособие для педагогов учреждений спец. образования с белорус. и рус. яз. обучения / В. А. Шинкаренко. – Минск : Изд. центр БГУ, 2013. – 103 с